

Гужанова Т.С. КТС як одна з форм організації життєдіяльності у літньому оздоровчому таборі./ Професійно-компетентнісне становлення майбутніх педагогів початкової та дошкільної освіти у ВНЗ: збірник науково-методичних праць/ за аг. ред.. В.Є. Литньова, Н.Є. Колесник. – Житомир, 2011. - С. 11-14. (304 с.)

Гужанова Т.С.

КТС як одна з форм організації життєдіяльності у літньому оздоровчому таборі.

Одним із стратегічних завдань державної політики у сфері соціального захисту громадян України є реалізація права дитини на оздоровлення і відпочинок. Для процесу становлення і розвитку дитячого колективу в літньому оздоровчому таборі важливу роль відіграє вибір різностороннього і творчого характеру діяльності, різноманітність її форм і видів. Процес розвитку дитячого гурту вимагає постійного ускладнення і урізноманітнення видів діяльності.

При проектуванні виховної діяльності в оздоровчому таборі, як правило використовується методика КТС, методика проектної діяльності або розробляються тематичні програми на певний часовий період. Найефективнішою формою організації дитячого дозвілля є колективна творча справа (КТС), яку умовно поділяють на: експромт (пісні, ігри, концертні номери, бесіди тощо), малу творчу справа, велику творчу діяльність.

Прикладами КТС — експромту є: колективні пісні (із додаванням до них оригінальних невимушених рухів): ігри; концертні номери з іграми із аудиторією; бесіди на основі запитань-експромтів («Чому сьогодні поменшало сміття?», «Ти любиш манну кашу?» тощо).

Прикладів малих творчих справ може бути безліч, адже їх суть дуже проста: загін щоразу ділиться на кілька груп у 3—5 осіб. Кожній групі пропонується нескладне творче завдання і дається кілька хвилин на його виконання. Особливо цікаво якщо перед кожним новим завданням формуються нові групи. Таким чином, протягом невеликого відрізка часу, доки проходить справа, кожна дитина має змогу поспілкуватися практично із усіма членами загону.

Можна запропонувати окремі творчі завдання, які залюбки виконуються дітьми різного віку: інсценувати анекдот; «оживити» картину видатного художника; підготувати пародію на естрадних зірок чи телепрограму; вигадати рекламу непотрібних речей; продемонструвати виступ у цирку дресирувальника і його тварин; побудувати групову скульптуру на запропоновану тему; скласти коломийки на задану тему; показати зйомки кінофільму (роботу на кіностудії) тощо. Водночас, цей вид діяльності, за умови його

всесвітньої продуманості, може мати достатнє пізнавальне значення, стати джерелом корисної інформації для дітей.

Ось приклади таких творчих завдань: намалювати портрет загону; спорудити «Родинне дерево» з піску; намалювати листівку «Світ моїх прав»; створити карту закладу (регіону, України) на тему: «Тут потрібна наша допомога»; скласти екологічний кросворд; здійснити верстку плакату «Спасибі — ні»; підготувати пам'ятку одноліткам «Як жити і не помилятися»; розробити анкету «Вільний час дитини третього тисячоліття»; розробити «маркетинговий план» розвитку дитячого центру тощо.

Варто зазначити, що такого роду творчі завдання потребують обов'язкового підведення підсумків після завершення їх виконання: організація виставки творчих робіт, проведення анкетування, обмін пам'ятками і подарунками, складання колективних листів, послань та інше.

Усе розмаїття дитячих справ можна вкласти у такі видові рамки:

Пізнавальні справи: подорожі-знайомства («Світ моїх прав» - знайомство із Конвенцією ООН про права дитини; «Подвиги Котигорошка» — подорож у світ народної казки; «Мій край — зелена Україна» — подорож містами, регіонами, річками тощо; «Я у незнайомому місті» — гра-експрес; «У бальному царстві» — знайомство, розучування і демонстрація бальних танців); «Козацькому роду нема переводу» — конкурсна програма на основі історичного матеріалу); вікторини («Україна — перлина Європи» — запитання, пізнавальні завдання після екскурсії містом; «Я і безпека» — практичні поради щодо дій у складних життєвих і надзвичайних ситуаціях; захист проєктів; усні журнали — пізнавальні справи-огляди на зразок серії коротких виступів - сторінок різної тематики оточуючого і внутрішньо-колективного життя (радіогазети «Заради майбутнього», «Наші мами і тата», «Україна і світ».

Трудові справи: трудові десанти, операції «Чистенька», «Чистий бережок», акція «Діти — дітям», економічна ділова гра «День підприємця».

Розважальні (художні) справи: — ланцюжки пісень («Співаймо разом», «Українські співаночки», «Співає море і літо»); концерти-«блискавки» («Міні-Голівуд», «Молодь за майбутнє» — імпровізовані колективні виступи за визначеною програмою); літературно-художні конкурси («Чарівник/чарівниця казки»); театральні вистави («Казковий зорепад»). [1]

Спортивні справи: Малі олімпійські ігри; гра-випробування «Котигорошко»; футбольні турніри; конкурсні програми («Веселий фініш», «Козацькі забави»).

Справи-свята (державні, народні чи самостійно вигадані свята) тощо.

Мала творча діяльність включає дитячі заходи, реалізація яких можлива на рівні загонних справ, а велика знаходить свій відгук у дружинних, загальнотабірних справах.

Як організувати роботу загону щодо підготовки творчої справи?

1. Визначити педагогічну мету КТС (знання, які отримують діти; риси характеру, уміння, навички, які формуються у дітей під впливом певного виду діяльності).
2. Визначити контекст справи (які справи проходили раніше, які будуть проходити пізніше).
3. Визначити зміст справи (якщо справа велика, то її зміст може включати кілька справ).
4. Визначити вік, кількість учасників, вимоги до них, узгодити з учасниками факт проведення КТС.
5. Визначити форму і тип справи.
6. Вирішити організаційні сторони справи.
7. Провести КТС.
8. Підвести підсумки КТС.

Отже, умовно колективну творчу діяльність можна поділити на три рівні: рівень підготовки, рівень організації і рівень виконання. До рівня підготовки відносяться: написання сценарію і режисура свята, проведення репетицій, виготовлення костюмів; розробка загальних питань для диспуту; виготовлення запрошень, плакатів, оформлення місця проведення справи, запис фонограм тощо.

Рівень організації включає: пошук необхідних ресурсів, розподіл їх; пошук і розподіл реквізиту; організація реклами (якщо вона необхідна); узгодження форми, змісту, терміну, місця проведення справи із зацікавленими особами.

Рівень виконання включає власне проведення творчої справи. Наприклад, ступінь підготовки ведучих, якість гри акторів і т. п. Важливо пам'ятати: при організації КТС головним педагогічним результатом є процес підготовки і організації справи, а не її зовнішній результат.

Реалізація кожного рівня може здійснюватися різними людьми. Проте ці люди повинні усвідомлювати, що беруть участь у загальній (колективній) справі. Тобто, у кожної дитини, що бере участь у справі, є своя роль (чи своя діяльність). Ці ролі щодо підготовки КТС можна визначити для дітей так: учасник (виконує конкретні завдання: вивчає роль (грає її, відповідає на запитання вікторини, готує реквізит, домовляється з конкретною людиною про приміщення тощо); генератор ідей (висуває, пропонує ідеї, але не обов'язково їх реалізує); організатор (людина, здатна повністю організувати справу, тобто, визначити і сформулювати її завдання: підготовка оформлення, репетиції, домовленості і т.п.) [2].

На даному етапі можна спостерігати ряд позитивних тенденцій розвитку мережі таборів для літнього дитячого відпочинку. Наприклад, такі як відмова від непотрібної однаковості; розробка різноманітних форм літнього відпочинку з різним джерелом

фінансування; створення умов для педагогічних творчих колективів, розвиток мережі профільних дитячих центрів; становлення зв'язків між освітньою діяльністю шкіл, установ позашкільної освіти і літніх дитячих закладів; гуманізація діяльності оздоровчих таборів для задоволення інтересів і творчих потреб дітей та підлітків. Не зважаючи на те, що досвід роботи з дітьми влітку накопичив багато форм організації життєдіяльності літніх оздоровчих таборів, система організації та оздоровлення дітей та підлітків потребує оновлення та вдосконалення.

Література

1. Організація виховної роботи в оздоровчих закладах: Методичний посібник / Упорядники: Н.О. Березина, Н.І. Косарева, Л.М. Павлов, А.П. Тараканова. – К., 2004.
2. Творчество в детском оздоровительном лагере. Книга для воспитателей и педагогов / Авторы-составители А.Г. Трушкин, П.П. Пивненко, В.В. Абрахова, Н.П. Овсянникова, А.И. Белоусов. — Ростов н/Д: «Феникс», 2002. — 320 с.